

С.М.Степаненко - ректор Одеського державного екологічного університету, доктор фізико-математичних наук, професор наголосив на необхідності внесення змін до діючої нормативно-правової бази України у зв'язку із децентралізацією влади, зокрема, щодо уточнення статусу регіону, отримувача бюджетних коштів, а також на очікуваній недостатності фінансових ресурсів, що знаходяться у розпорядженні громад для фінансування діяльності ВНЗ. У виступі також було привернуто увагу до доцільності фінансування окремих освітніх програм, а також проблеми територіального розміщення вищих навчальних закладів різних форм власності та рівня акредитації в залежності від їх підпорядкування.

В.С. Пономаренко - ректор Харківського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Відмінник освіти України виділив декілька критеріїв розмежування державного та грантового замовлення, зокрема, таких, як рівень освіченості нації та кадрового забезпечення економіки, доцільність збереження базового рівня фінансування без прив'язки до конкретних спеціальностей. Запропоновано впроваджувати та розвивати два види замовлення: грантове та державне.

І.О.Лютий - перший проректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор звернув увагу на розбалансованість системи державних фінансів, очікуване зменшення обсягів перш за все державного фінансування вищої школи, а також невизначеності статусу регіонів. В зв'язку з цим було запропоновано переглянути та реструктуризувати систему державного замовлення. Однією з причин низької якості освітніх послуг в Україні, на думку І.О.Лютого, є хронічне недофінансування ВНЗ. Було виділено проблему управління грошовими коштами навчального закладу, зокрема ускладнень щодо фінансування окремих статей видатків в зв'язку із недостатніми обсягами державних фінансових ресурсів, та певними обмеженнями щодо використання коштів спеціального фонду. Варіантом розв'язання цієї проблеми запропоновано розмішувати спеціальний фонд ВНЗ у державному банку, а не в Державному казначействі, як це відбувається на сьогодні. Окремо було запропоновано реформувати систему стипендіального забезпечення України із прив'язкою конкретних стипендіатів до замовників фахівців відповідного профілю.

Н.М. Козлова – заступник начальника відділу гуманітарного розвитку Мінекономрозвитку України наголосила на розбалансованості системи державного замовлення, ускладненнях, які виникають в процесі формування балансу державних замовлень із потребами ринку праці. Запропоновано переглянути вимоги до видачі ліцензій, переліків професій, за якими здійснюється підготовка фахівців, а також освітні програми з метою наближення їх за змістом та назвами до вимог ринку праці.

М.І. Зверяков – ректор Одеського національного економічного університету чл.-кор. НАН України, доктор економічних наук, професор зробив наголос на недостатності фінансового забезпечення повноважень органів місцевого самоврядування та очікуваного загострення цієї проблеми в умовах децентралізації влади. Окремо виділив проблему необхідності виконання державою соціальної функції освіти, яка є, на його думку, суспільним благом. Було запропоновано впроваджувати механізм освітніх ваучерів із відповідною диференціацією у залежності від отриманих балів у середній школі, який, на погляд М.І. Зверякова, зменшить гостроту проблеми соціальної нерівності та сприятиме розвитку вищої освіти на основі підвищення прозорості фінансування, зменшення корупції, усунення дискримінації в частині розміщення державного замовлення. В ході дискусії було піднято проблему відтоку споживачів освітніх послуг із прикордонних регіонів у іноземні вищі навчальні заклади, а також доцільності додаткового уточнення статусу коледжів та технікумів, а також змісту та технологій надання ними освітніх послуг.

О.Є.Кузмін – директор інституту „Економіки і менеджменту” при Національному університеті „Львівська політехніка”, доктор економічних наук, професор запропонував розвивати одночасне навчання у вищому навчальному закладі України та відповідному навчальному закладі іншої країни та поділився досвідом такої практики у Національному університеті „Львівська політехніка”.

С.Ф.Рашидов – професор кафедри педагогіки Луганського східно-українського національного університету підняв питання необхідності підвищення рівня патріотичного виховання серед студентів, наявності неузгодженості державного замовлення із потребами ринку праці, а також проблем навчання іноземних студентів у східних регіонах.

В.І. Тимофєєв – заступник першого проректора Національного технічного університету України „КПІ” акцентував увагу на відсутності загальнодержавних пріоритетів розвитку економіки та певних видів економічної діяльності, що ускладнює процес формування держзамовлення. Відсутність фінансування конкретних освітніх програм, на його погляд, суттєво ускладнює надання якісних освітніх послуг. Розміщення державного замовлення має базуватися за якісним принципом підготовки фахівців, відповідно до чого має здійснюватися і ліцензування. Було звернуто увагу на застарілість та недовершеність законодавчої та нормативно-правової бази у сфері освіти України, зокрема, в частині сучасної класифікації професій в Україні. Запропоновано продовжувати роботу щодо розвитку багатоканальної та багатоступеневої системи фінансування ВНЗ.

За результатами розгляду на Круглому столі проблем вищої освіти, пов’язаних з децентралізацією влади в Україні, підготовлені відповідні рекомендації, які направлені центральним органам влади.